

3. Закон України «Про альтернативні джерела енергії» № від 13.04.2017. - №2019 – VIII.
– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15>.

Лесів І. Б., магістр
Пілько А. Д., к.е.н., доцент

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ РЕГІОНУ

В умовах глобалізаційних процесів зростає роль підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу як окремих держав, так і їхніх регіонів. Глобалізаційні процеси супроводжуються зміцненням взаємозв'язків та створенням взаємозалежності між країнами, що безпосередньо впливає на зміну акцентів в формуванні пріоритетів регіональної економічної політики, економічної та соціальної безпеки відповідних регіонів. Задача максимально ефективного використання потенціалу регіону тісно пов'язана з оптимізацією зовнішньоекономічної складової регіонального розвитку та формуванням відповідних регіональних програм.

Проблематика управління зовнішньоекономічною діяльністю регіонів висвітлена в працях українських науковців: М.П. Бутка, В.М. Гейця, І.Й. Гладія, Ю.Г. Козака, В.А. Кравченка, В.М. Осипова, В.В. Третяка та ін.

Метою публікації є узагальнення теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності регіону з постановкою задачі управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону. Для досягнення поставленої мети були сформульовані і реалізовані цілі дослідження, котрі передбачають вивчення теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності регіону, огляд науково-методичних підходів до постановки та вирішення задачі управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону, а також проведенням постановки відповідної задачі.

Об'єктом дослідження є зовнішньоекономічна діяльність регіону.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи та науково-методичні засади управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону.

Зовнішньоекономічна діяльність регіону являє собою діяльність економічних агентів (суб'єктів) регіону, а також місцевих органів виконавчої влади в галузі зовнішньоекономічних відносин, основними видами якої є: міжнародна торгівля товарами та послугами, міжнародні коопераційні зв'язки в галузі виробництва, рух капіталів та іноземних інвестицій, міжнародна міграція робочої сили, обмін в галузі науки та техніки, валютно-фінансові та кредитні відносини [1, с. 36].

Основною задачею сучасної організації зовнішньоекономічної діяльності регіону є знаходження балансу загальнонаціональних та регіональних інтересів, а також комерційних інтересів суб'єктів господарювання, котрі зареєстровані на території регіону, а також здійснюють свою діяльність на території даного

регіону. При цьому необхідною є постановка та експериментальне вирішення задачі формування та реалізації пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням конкурентних переваг та спеціалізації конкретної територіальної системи.

В процесі постановки задачі формування пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності необхідним є врахування особливостей та тенденцій розвитку інституційного середовища, яке представляє собою сукупність інституцій (структур) та організаційно-економічних важелів забезпечення умов здійснення такої діяльності [1, с. 40].

Існуючу систему інституційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності регіону забезпечують як наділені владною компетенцією суб'єкти державного та регіонального рівня, відповідна законодавча база, а також неформальні інститути узгодження та дотримання балансу інтересів, котрі, в переважній своїй більшості, максимально сприяють учасникам зовнішньоекономічної діяльності, але в той же час залишають поза увагою інтереси населення відповідних територіальних систем. Саме ці елементи системи, як зазначається в [1, с. 41] визначають „правила гри” для всіх учасників ЗЕД регіону та зацікавлених сторін. Тому, ефективність ЗЕД регіону залежить, багато в чому, від виваженості дій влади та політики, яку вона проводить в цій сфері.

Крім того, не треба забувати, що глобалізація економіки, розширення зовнішньоекономічних зв'язків знаходять свій прояв у підвищенні ролі і збільшенні масштабів діяльності транснаціональних компаній та фінансово-промислових груп, робота яких нерідко стає визначальним фактором у вирішенні пріоритетів регіонального розвитку в тій чи іншій країні. Активна виробнича, інвестиційна, торгівельна діяльність транснаціональних компаній дає їм змогу виконувати функцію міжнародного регулятора виробництва та розподілу продукції [3].

Відповідно до цього, можна запропонувати наступний варіант постановки задачі формування пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності регіону: визначити такі форми, методи і напрями зовнішньоекономічної діяльності на регіональному рівні, котрі в рамках існуючого інституційного та геополітичного середовища, рівня соціо-еколого-економічного розвитку регіону та його територіальних систем сприятимуть оптимізації процесів нарощування потенціалу розвитку регіону, а також ефективності використання його конкурентних переваг. При цьому кінцевими цілями управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону, на нашу думку, є вихід регіону та його територіальних систем на траєкторію сталого розвитку, максимальне використання регіональних конкурентних переваг і ресурсних можливостей з поступовим зниженням рівня соціального напруження та дотримання балансу між процесами самоорганізації та керованості розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Основним завданням держави в таких умовах має бути захист власної суб'єктності і робота над розвитком інноваційних ініціатив у регіонах. Та найголовнішим її завданням на сьогоднішньому етапі є створення стратегії

розвитку регіонів, без якої вищеперелічені речі не мають сенсу.

Як засвідчив проведений аналіз особливостей формування та управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону в умовах існуючого конкурентного та інституційного середовища, даний напрям управлінської діяльності потребує якісного переосмислення та науково-методичного обґрунтування відповідних рішень. Своєчасне застосування можливостей системного аналізу, а також економіко-математичних методів і моделей в процесі постановки та експериментального вирішення задачі управління зовнішньоекономічною діяльністю на регіональному рівні дозволить чіткіше сформулювати перелік критеріїв оптимізації відповідним напрямом регіонального розвитку а також підібрати адекватні поставленій задачі методи її вирішення.

Крім того, при плануванні та впровадженні державної політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності потрібно звертати увагу на внутрішню конкуренцію між регіонами за вихід на зовнішні ринки, а також працювати над пом'якшенням суперечностей між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням наявних механізмів протекціоністської політики.

Література:

1. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон [монографія]. / Ю. Г. Козак, Н. В. Притула, О. А. Єрмакова та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 240 с.
2. Коломийчук Н.М. Роль фінансів зовнішньоекономічної діяльності в економіці країни / Н.М. Коломийчук // Економіка і суспільство. – 2017. - №13. С. 1129-1132. Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/189.pdf
3. Федулова Л.І. Корпоративні структури в інноваційній діяльності: світовий досвід та можливості для України. Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_04_4_09_uk.pdf

Лохман М. О.,

Лохман Н. В., к.е.н., доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ “ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМСТВА”

Вдосконалення механізму економічного розвитку підприємства є одним з головних факторів підвищення економічної ефективності виробництва на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки та вимагає постійного моніторингу та оцінки його діяльності. В умовах соціально-економічної нестабільності та мінливості ринкових умов важливе місце в стратегічній та поточній роботі менеджерів займає економічна діагностика, тому що саме вона забезпечує виявлення основних причин успіхів і невдач всіх виробничо-комерційних операцій підприємства.

Економічна діагностика широко вивчається різними вітчизняними та закордонними вченими [1 - 13], розглядаючи її з різних позицій, кожний з них